

DETALJPLAN FÖR
ÖSTERVÅNG 2:64 M.FL.

”FJÄRRVÄRMEVERKET” TRELLEBORGS KOMMUN

PLANARKITEKT
Nina Schwab
Anders Bramme

DETALJPLANEN PÅBÖRJAD
2022-08-01

PLANHANDLINGAR
Denna planbeskrivning
Plankarta
Illustrationskarta
Samrådsredogörelse
Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

VAD ÄR EN DETALJPLAN?

En detaljplan är ett juridiskt bindande dokument där kommunen reglerar hur mark- och vattenområden får användas och hur området får bebyggas. I detaljplanen redovisas gränser för allmänna platser, kvartersmark och vattenområden.

SÅ HÄR LÄSER DU DETALJPLANEN

Detaljplanen består av en plankarta med olika planbestämmelser. Till plankartan hör även en planbeskrivning (det här dokumentet) som förklarar syftet med och innehållet i plankartan. Planbeskrivningen har tre kapitel. I det första kapitlet beskrivs och motiveras de olika planbestämmelserna som finns på plankartan. I genomförandekapitlet beskrivs hur detaljplanen kan genomföras. I det sista kapitlet beskrivs förutsättningarna för planarbetet och de konsekvenser som kan uppstå till följd av att detaljplanen genomförs.

PLANFÖRFARANDE

Detaljplanen tas fram med utökat förfarande i enlighet med plan- och bygglagen (2010:900).

Processen ser ut så här:

INNEHÅLL

PLANFÖRSLAG	3
DETALJPLANENS SYFTE	3
ANVÄNDNING AV ALLMÄN PLATS	4
ANVÄNDNING AV KVARTERSMARK	4
EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK	4
EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALLMÄN PLATS	5
GENOMFÖRANDE	9
ORGANISATORISKA FRÅGOR	9
FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR <i>FASTIGHETSÄTTNING</i>	9
EKONOMISKA FRÅGOR	11
KULTURVÄRDEN	12
PRÖVNINGAR ENLIGT ANNAN LAGSTIFTNING	12
FÖRUTSÄTTNINGAR OCH KONSEKVENSER	13
BAKGRUND	13
BEDÖMNING AV MILJÖPÅVERKAN	13
RIKSINTRESSEN	13
HUSHÅLLNINGSBESTÄMMELSER ENLIGT MILJÖBALKEN	16
LOKALISERINGSUTREDNING	17
STAD OCH SAMHÄLLE	19
HÄLSA OCH SÄKERHET	22
TEKNISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	32
PLANERINGSUNDERLAG	33

PLANFÖRSLAG

DETALJPLANENS SYFTE

Syftet med denna detaljplan är att fastslå nuvarande användning, samt att möjliggöra för ytterligare fjärrvärmeproduktion. Till syftet hör även, med lämpliga planbestämmelser, att minimera de negativa konsekvenserna av verksamheten liksom att tillföra nya värden. Markanvändningen föreslås i huvudsak vara teknisk anläggning liksom natur med dagvattenhantering.

PLANFÖRSLAGET

Planförslaget har som utgångspunkt att befintlig fjärrvärmeproduktion ska vara kvar, samt att denna ska kunna kompletteras med ytterligare en fjärrvärmeanläggning på utökad mark. Totalt kommer ytorna omfatta ca 4,7 ha eller 47 000 m². Förutom de befintliga ytorna kommer anläggningen förläggas på jordbruksmark. Detta gäller även den tillhörande dagvattenhanteringen. Till anläggningen hör två större produktionsbyggnader, kontor samt ytor för bränsleupplag – både inom- samt utomhus. Till det tillkommer körytor samt i viss mån skyddande grönytor och planteringar. Dagvattendammar kommer att förläggas öster om anläggningsytorna, i nära anslutning till Hesevillebäcken. Det är också till den dagvatten kommer att ledas efter olika reningssteg. Liksom anläggningen idag kommer trafik till- och från anläggningen ske på Kornvägen. Bitvis kommer den förstärkas samt förses med mötesplatser för fordon. Målsättningen är att anläggningen ska införlivas i landskapet på ett så bra sätt som möjligt trots sin storlek. Byggnaden ska hålla en hög arkitektonisk standard, samtidigt som landskapsutformningen ska tillföra nya gröna samt ekologiska värden. Dagvatten- och skyfallshanteringen ska understödja stadens behov av förebyggande åtgärder för översvämning.

Befintligt fjärrvärmeverk är på fastigheten Östervång 2:77 medan det nya Fjärrvärmeverket är på fastigheten Östervång 2:64. Markanvändningen föreslås vara teknisk anläggning - fjärrvärmeverk med tillhörande dagvattenhantering.

Nedan följer en sammanställning av de styrande planbestämmelser som regleras i plankartan. Sammanställningen beskriver syftet för varje planbestämmelse.

ANVÄNDNING AV ALLMÄN PLATS

NATUR Natur. Syftet med planbestämmelsen är att möjliggöra för dagvattendamm och till viss del natur i kommunal regi. Ytorna ska vara allmänt tillgängliga.

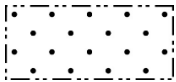
ANVÄNDNING AV KVARTERSMARK

E₁ Fjärrvärmeverk. Syftet med planbestämmelsen är att fastslå befintlig anläggning samt att möjliggöra för ett nytt fjärrvärmeverk norr om den befintliga anläggningen.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

- h₁ 0,0** Högsta nockhöjd i meter. Bestämmelsen syftar till att begränsa byggnadernas nockhöjd.
- e₁ 0,0** Största byggnadsarea är angivet värde i m². Syftet med bestämmelsen är att begränsa hur stor del av egenskapsområdet som får bebyggas.
- n₁** Hela murytan som är vänd mot yttre dagvattenmagasin ska bekläs med en stående spaljékonstruktion bestående av reglar i beständigt trämaterial. Spaljékonstruktionens syfte är att mildra den visuella effekten av befintlig mur (samt eventuell framtida mur), samt att bilda stomme för klätterväxter.
- n₂** Minst 20 st träd ska planteras. Syftet är att skapa en skärm mot omgivningen, samt delvis hantera dagvatten liksom bidra till ökade biologiska värden.
- f₁** Minst 15 % av pannhusets fasader ska utföras i transparent material (glas). Glaspartierna ska fokuseras på den övre delen av pannhuset. Syftet med planbestämmelsen är att skapa ett lättare och luftigare intryck av byggnaden.
- f₂** Byggnadskroppars fasader ska vara i ljus kulör. Syftet med planbestämmelsen är att skapa ett lättare och luftigare intryck av byggnaden.

- f₃** Minst 15 % av kontorets fasader ska utföras i transparent material (glas). Syftet med planbestämmelsen är att skapa ett lättare och luftigare intryck av byggnaden.
- b₁** Marken ska vara tillgänglig för dagvattenhantering. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa ytor för dagvattenhantering och fördröjning inom området.
- b₂** Max 50 % av marken får hårdgöras. Syftet med planbestämmelsen är att reducera andelen asfalterad yta inom området.
- m₁** Skyddande barriär ska uppföras mellan verksamhet och koloniområdet med huvudsakligt syfte att skydda mot brandspridning samt att minska buller liksom att fungera som stabilt mothåll för flishögarna. Skyddet ska vara minst 2,5 meter högt och ska utföras som en tät konstruktion.
- a₁** Bygglov får inte ges för byggnad förrän skyddande barriär har uppförts mellan verksamhet och koloniområdet i söder.

Marken får inte förses med byggnad. Bestämmelsen syftar till att säkerställa att verksamhetens byggnader är placerade på minst 10 meters avstånd från fastighetsgräns och koloniområdet i söder.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALLMÄN PLATS

- damm₁** Dagvattendamm. Syftet med planbestämmelsen är att skapa förutsättningar för skyfall- och dagvattenhantering vilket minskar risken för nedströms översvämningar. Syftet med dagvattenhanteringen är även att rena dagvattnet innan det når Hesevillebäcken samt slutrecipienten havet. Syftet med dammen är även att kunna nyttjas som släckvattenreservoar vid eventuell brand.

Genomförandetid Genomförandetiden är 10 år från den dag planen vinner laga kraft.

Illustrationsplan som visar en möjlig utformning av området. Befintlig fjärrvärmeanläggning är i söder. Ny anläggning är i norr. I öster illustreras de olika dagvatten- samt skyfallsanläggningarna

Det nya fjärrvärmeverket från Kornvägen. Bilden är en ungefärlig illustration, utseendet kan komma att förändras.

Det nya fjärrvärmeverket i bakgrunden med det befintliga verket framför. Bilden är en ungefärlig illustration, utseendet kan komma att förändras. Bild från koloniområdets norra del.

Det nya fjärrvärmeverket på avstånd från Östervångsvägen i höjd med vattentornet. Bilden är en ungefärlig illustration, utseendet kan komma att förändras.

Det nya fjärrvärmeverket, liksom det befintliga till vänster i bild - från Malörtsvägen. Bilden är en ungefärlig illustration, utseendet kan komma att förändras.

GENOMFÖRANDE

ORGANISATORISKA FRÅGOR

HUVUDMANNASKAP

Allmän plats (NATUR) planläggs med kommunalt huvudmannaskap och därmed ansvarar kommunen för att allmän plats byggs ut, samt bekostar drift och underhåll.

MARKANVISNINGSAVTAL

Markanvisning sker enligt Trelleborgs kommuns riktlinjer och policy för kommunala markanvisningar. Markanvisningsavtal fastlägger ramarna för marköverlåtelse och omfattar villkor för prissättning av mark, byggnadsskyldigheter, tidsfrister samt andra ansvars- och kostnadsrelaterade frågor. Avsikten är att följa upp markanvisningsavtalet med en överlåtelsehandling, antingen ett köpeavtal eller överenskommelse om fastighetsreglering.

GENOMFÖRANDEAVTAL

Eventuella genomförandeaftal kommer tecknas med de ägare till ledningar som inte bedöms kunna ligga kvar inom detaljplaneområdet. Aftalen kommer reglera ansvarsförhållanden, tidplan, och kostnader för flytt av ledningar inom detaljplaneområdet mellan exploatören samt berörda ledningsägare.

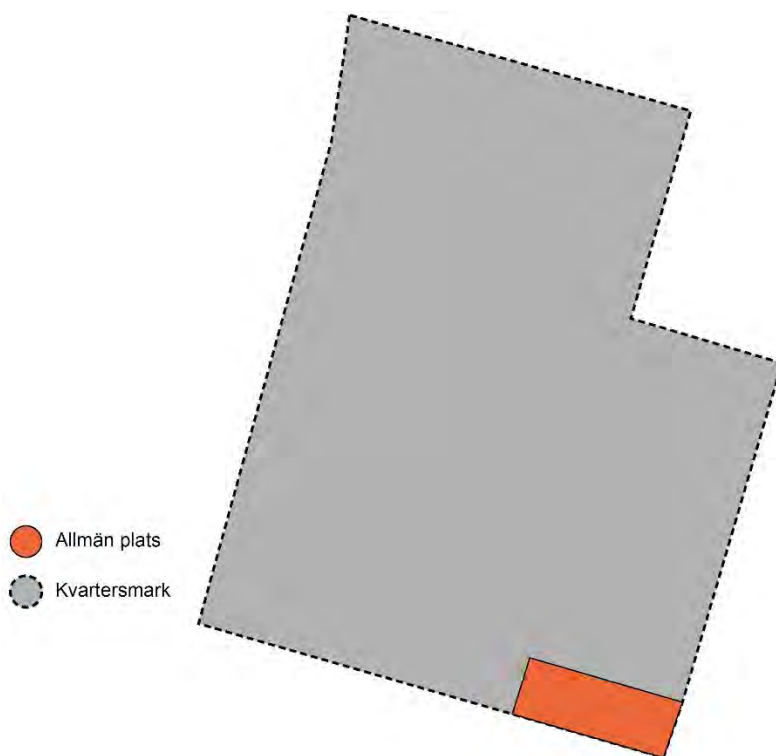
TIDPLAN

Detaljplanen beräknas kunna antas av Kommunfullmäktige under 2025. Genomförandetiden är 10 år från att detaljplanen fått laga kraft. Genomförande av den kompletterande anläggningen planeras påbörjas så snart detaljplanen fått laga kraft samt att erforderliga bygglov och andra tillstånd erhållits.

FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR

FASTIGHETSÄTTSLIGA

Detaljplanen berör fastigheterna Östervång 2:64 och Kyrkoköpinge 16:3 som ägs av Trelleborgs kommun, samt av fastigheten Östervång 2:77 som ägs av ett privatägt bolag. Kvartersmarken inom Östervång 2:64 och Kyrkoköpinge 16:3 planeras att regleras till Östervång 2:77 där befintligt fjärrvärmeverk ligger. Trelleborgs kommun initierar fastighetsbildningsåtgärden och erforderliga lantmäterikostnader bekostas av exploatören. Allmän platsmark inom detaljplanen kan avstyckas till egen fastighet eller överföras till en av kommunen lämpligt ägd fastighet. Samtliga delar av fastigheter som berörs av detaljplanen övergår från ej planlagd mark till att planläggas för kvartersmark för fjärrvärmeverk eller natur för dagvattenhantering.

Fastighetskonsekvenskartan visar hur marken föreslås delas in i allmän plats och kvartersmark. Området är inte detaljplanlagt sedan tidigare.

RÄTTIGHETER

Inom den södra delen av planområdet, på den privatägda fastigheten Östervång 2:77, finns avtals servitut för elledning. Om elledningen och servitutsområdet behöver ändra läge med anledning av genomförandet av detaljplanen ansvarar fastighetsägaren av Östervång 2:77 att tillse att så sker.

Planområdet berörs även av två jordbruksarrenden där kommunen kommit överens med arrendatorn att återta mark som enligt detaljplanen planläggs för fjärrvärmeverk.

ÖVRIGA LEDNINGAR

Inom fastigheten Östervång 2:64 finns elledningar som behöver läggas om med anledning av genomförandet av detaljplanen.

I södra delen av planområdet inom fastigheterna Östervång 2:77 och Östervång 2:64 finns vattenledning och fjärrvärmeledning. Vattenledningen korsar det som i detaljplanen anges bli kvartersmark för fjärrvärmeverk och allmän plats utformad som damm för dagvattenhantering. Fjärrvärmeledningen korsar bland annat allmän plats för dagvattenhantering. Utgångspunkten är att utforma dagvattendammarna så att fjärrvärmeledningen samt vattenledningen kan vara kvar i samma läge. Om någon av dessa ledningar behöver flyttas med anledning av genomförandet av naturområdet ansvarar kommunen tillsammans med ledningsägarna för att så sker. För att säkra rättigheten för vattenledningen på kvartersmarken kan det bli aktuellt med avtals servitut eller annan nyttjanderätt.

Inom Östervång 2:77 finns en spillvattenledning som förmodligen kan ligga kvar. Eventuella kostnader för ledningsflytt hanteras i avtal mellan ledningsägaren och exploatör eller kommunen. För att säkra rättigheten

för spillvattenledningen på kvartersmarken kan det bli aktuellt med avtalsservitut eller annan nyttjanderätt.

TEKNISKA ÅTGÄRDER

Utöver anläggningarna finns inget behov av ytterligare tekniska anläggningar inom området. Då marken sluttar svagt mot sydväst kan föreslaget dagvattenmagasin innebära relativt omfattande schaktningar samt motslänter. Området, liksom dagvattendammar kommer även behöva inhägnas med stängsel.

UTBYGGNAD ALLMÄN PLATS

Trelleborgs kommun ansvarar för utbyggnaden av allmän plats (del av dagvattenanläggning inom NATUR)

UTBYGGNAD VATTEN OCH AVLOPP

Planområdet ingår i det kommunala verksamhetsområdet för vatten och spillvatten. Trelleborgs kommun anvisar lämplig anslutning- eller utloppspunkt. Trelleborgs kommun anger även vilka dagvattenvolymer som får släppas ut i det kommunala dagvattennätet.

Dagvatten från befintliga- samt nytillkomna verksamhetsytor kommer att ledas till bäcken Heskillebäcken belägen ca 80 meter öster om planområdet efter rening samt sedimentering i en serie dammar.

EKONOMISKA FRÅGOR

PLANEKONOMISK BEDÖMNING

Trelleborgs kommun bekostar framtagandet av detaljplanen, och exploatör bekostar genomförandet av kvartersmarken inom detaljplanen.

DRIFT ALLMÄN PLATS

Trelleborgs kommun kommer att ansvara för drift av allmän plats i den mån detta förekommer.

DRIFT VATTEN OCH AVLOPP

Planområdet ingår i Trelleborgs kommuns verksamhetsområdet för vatten, spillvatten vilket innebär att kommunen ansvarar för drift och underhåll av vatten- och avloppsledning. För dagvattenhantering ansvarar verksamhetsutövaren/fastighetsägaren fram till den punkt där dagvatten släpps till kommunalt verksamhetsområde. Det kommunala verksamhetsområdet för dagvatten kommer utökas för att omfatta allmän plats inom detaljplanområdet. Trelleborgs kommun anvisar lämplig anslutning- eller utloppspunkt. Trelleborgs kommun anger även vilka dagvattenvolymer som får släppas ut i det kommunala dagvattennätet.

KULTURVÄRDEN

Området för tilltänkt anläggning är i ett landskap som är kulturpräglad, både av sin lantliga omgivning, dels av sitt läge i nära anslutning till staden. Kulturvärden består i enskilda objekt, enskilda landskapsutsnitt och det är snarare delar som utgör helheten. Främsta kulturvärden är, i traditionell mening, kopplat till det rurala landskapet som: gårdsbildningar, vegetationsridåer omgivna av storskaliga åkrar.

Närheten till befintligt fjärrvärmeverk bidrar till stor del landskapets prägel. Detaljplanen medverkar till vissa förhöjande värden, både på byggnaden samt omgivande mark. Målsättningen är att det ska bidra till ökade estetiska värden som helhet jämfört med intrycken idag. Värdehöjanden aspekter förväntas vara:

- Omsorgsfull gestaltning av byggnad
- Omsorgsfull gestaltning av anslutande mark

PRÖVNINGAR ENLIGT ANNAN LAGSTIFTNING

Detaljplanen prövas i enlighet med Plan- och bygglagen (PBL). Utöver det kommer anläggningen prövas i enlighet med Miljöbalken (MB) i en särskild miljöprövning då anläggningen också kräver ett miljötillstånd.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH KONSEKVENSER

BAKGRUND

POLITISKA BESLUT

Den 2 juni 2021 inkom begäran om planbesked för Östervång 2:64 m.fl. från Kommunledningsförvaltningen gällande utbyggnad av befintligt fjärrvärmeverk på mark ägd av kommunen. Den 14 september 2021 beslutade Samhällsbyggnadsnämnden att ge positivt beslut på ansökan. Den 14 maj 2024 beslutade Samhällsbyggnadsnämnden att ställa ut planförslaget på samråd. Samrådstiden pågick mellan den 29 maj till den 26 juni 2024. Ett samrådsmöte hölls på biblioteket i Trelleborg den 12 juni.

PLANDATA

Planområdet är beläget i Trelleborgs stads norra delar och omfattar tillsammans med befintlig yta ca 30 000 m². Den nytillkomna ytan är ca 20 000 m². Fastigheten där befintligt fjärrvärmeverk är belägen ägs idag av Trelleborg energi AB. Nyttillkommen yta ägs idag av Trelleborgs kommun men kommer att övergå i privat ägo i samband med genomförandet av detaljplanen.

BEDÖMNING AV MILJÖPÅVERKAN

RIKSINTRESSEN

RIKSINTRESSE HÖGEXPLOATERAD KUST ENLIGT 4 KAP

MILJÖBALKEN

Till grund för detta riksintresse hör värnandet av kustzonens unika och kultur- och naturvärden med fokus på det rörliga friluftslivet. I detta fall sydkustens särskilda förutsättningar med sin speciella kuststräcka, det öppna inlandet, åmynningar och bebyggelsestruktur med särskild åsyftning på kulturlandskapet och byarna samt kvarvarande naturmark. Även tillgängliga promenadstråk i det landskap som i hög grad saknar allemansrättslig mark.

För det stadsnära etableringsområdet är kommunens bedömning att närliggande värden kretsar kring Hesekällan, alltså en av Söderslätts åar (natur och rekreation). Även tillgängligheten till det närliggande koloniområdet (främst rekreation) liksom tillgängligheten till Kornvägen som promenadstråk.

YTTRYCK FÖR RIKSINTRESSET ENLIGT LÄNSSTYRELSEN:

”Områden som har särskilt stora värden för turism och rörligt friluftsliv” tillämpat på sydkusten och landskapet norr om Trelleborg.

*DEN FÖRESLAGNA VERKSAMHETENS PÅVERKAN PÅ
RIKSINTRESSET:*

Utifrån kommunens tolkning av syftet, samt tolkning av tillämpningsområden handlar frågan om i vilken utsträckning föreslagen etablering, samt utvidgning av verksamheten påverkar det rörliga friluftslivets möjligheter att tillgodogöra sig det nära landskapets kvaliteter? Kan etableringen tillföra skador, försvåra tillgänglighet eller på annat sätt påverka möjligheterna negativt. Alternativt, kan etablering stödja nyttjandet av de värden som finns?

- Kornvägen är kvar i sitt ursprungliga läge
- Tillgängligheten till Koloniområdet består
- Tillgängligheten till Heseällan kommer att förändras, något positivt, genom att etableringsområdet utökas.
- Ny möjlighet för vattennära natur tillskapas mellan det tekniska dagvattenmagasinet och Heseällan (delvis utformat som en bäck). Ytan kommer planläggas som naturmark inrymmande en serie mindre magasin förbundna av bäckfårar. Höjdskillnaden är ca 5 m.

Redan idag är tillgängligheten till Heseällan begränsad av redan existerande etablering, bland annat med stängsel. Dessutom är det jordbruksmark mellan Kornvägen och Heseällan. Med föreslagen utvidgning kommer situationen vara ungefär densamma. Dock tillskapas ett område allmän plats (Natur) nära Heseällan – vilket därmed är allmänt tillgänglig på ett sätt som jordbruksmark inte är. Enklast sätt att nå Heseällan är via koloniområdet, genom det föreslagna naturområdet (NATUR med dagvattendamm).

Kommunens slutsats är att riksintresset för högexploaterad kust inte kommer påverkas negativt i någon vidare mening. De värden samt den tillgänglighet som finns kommer att bestå, och de nya naturvärden som kommer att utvecklas i anslutning till dagvattenmagasinen, dels det inom verksamhetsområdet, dels det på allmän plats kommer tillskapa vissa nya naturvärden till nytta för både natur och friluftsliv. Ekosystemtjänster som inte finns där i dag har stora möjligheter att utvecklas i framtiden genom planförslaget. Till detta tillkommer vissa nya värden genom de planteringar som föreslås mellan Kornvägen och det nya etableringsområdet. Detta säkerställs genom krav på minst 20 nya träd inom angiven yta (n2).

Syftet med planläggningen är att säkra en verksamhet som är intimt förknippad med stadens behov och som svårligen kan vara någon annanstans än just i stadens omedelbara närhet. I enlighet med lokaliseringsutredningen utpekande är ytan den bäst lämpade då annan infrastruktur redan är på plats. Det är vidare av stor vikt att det lokala näringslivet, som i detta fall handlar om samhällsviktig värmeproduktion, inte försvåras. Enligt Trelleborgs kommun är den planerade verksamheten inte i konflikt med riksintresse för högexploaterad kust (natur- kulturmiljö och friluftslivet) eller dess influensområden. Skulle detta ändå hävdas så återoppar Trelleborgs kommun de så kallade undantagsreglerna. Främst för att verksamheten svarar mot tätortens utveckling (understödjande funktion), likaså nödvändig för det lokala näringslivet. Och som särskilt skäl menar Trelleborgs kommun att

säkerställande av befintligt verks verksamhet liksom tillkommande anläggning inte kan etableras någon annanstans än just på denna plats.

RIKSINTRESSE KULTURMILJÖ (GYLLE – DALKÖPINGE (M:K 139)

Till grund för riksintresseutpekandet hör den rikliga förekomsten av stenåldersmiljöer så som stenkammargravar samt dösar. Även bronsåldershögar, inte sällan i höglägen med full exponering mot det omgivande landskapet. Senare tiders kyrkor och kyrkbyar, och synliga ägo gränser i jordbrukslandskapet kompletterat bilden av ett långsamt framväxande kulturlandskap med lång bruknings- och bosättningskontinuitet. Områdena som omfattas av riksintresset har en ålderdomlig karaktär men verkar ändå i det stadsnära landskapet, bitvis med viss visuell påverkan från den närliggande staden.

I den "känslighetsanalys" avseende landskapsbild kopplad till nämnda riksintresse beskrivs aktuellt området som "mindre känsligt område". Landskapsanalysen gjordes i samband med översiktsplanens framtagande. Att området visuellt "är mindre känsligt" kan förklaras med den närbelägna Kontinentalbanan samt den generella närheten till stadsbebyggelsen.

Kommunen gör bedömningen att riksintressets kärnområden kretsar kring kyrkbyarna samt de mer kulturpräglade landskapen i dess närhet. Vidare är kärnvärdena på objektsnivå i form av de lämningar som närmast kan beskrivas som uttryck för olika begravningsskick. Högar, gravar samt blottlagda dösar.

YTTRYCK FÖR RIKSINTRESSET ENLIGT LÄNSSTYRELSEN:

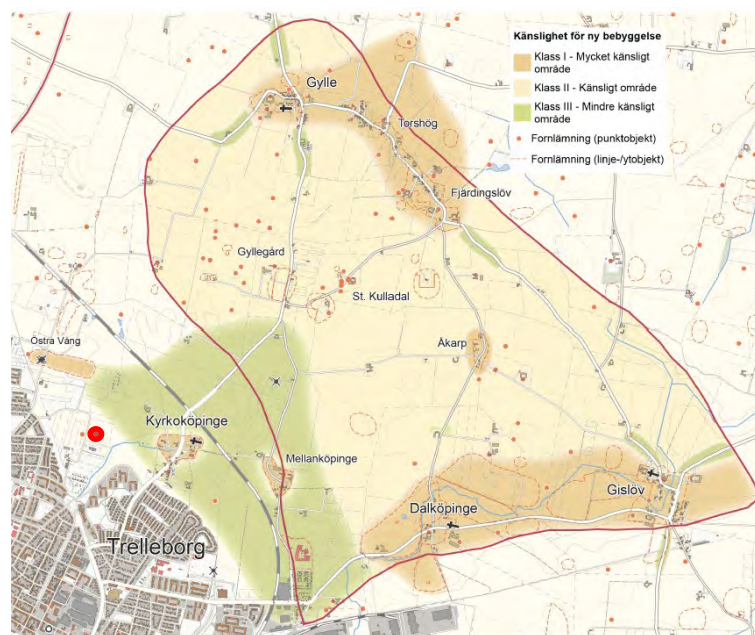
"Av skiftena präglat öppet slättlandskap med förhistorisk bruknings- och bosättningskontinuitet samt medeltida kyrkor som väl belyser bygdens betydelse alltsedan förhistorisk tid med bevarade och landskapsdominerande fornlämningar"

DEN FÖRESLAGNA VERKSAMHETENS PÅVERKAN PÅ

RIKSINTRESSET:

Utifrån riksintressepreciseringen är värdena på objektsnivå samt kontextnivå. Med det senare åsyftas den sammantagna kvalitet som uppstår när de olika tidsavtrycken tillåts verka samtidigt, inte sällan där mellanrummen också är betydelsefullt, alltså det öppna landskapet, vilket då bildar en fond för den visuella upplevelsen. Aktuellt riksintresse har sin mest närbelägna gräns ca 500 m bortom nuvarande Kontinentalbanans sträckning, vilket innebär ca 1200 meter från etableringsytan för det tillkommande fjärrvärmeverket. Detta i ett flackt, stadsnära jordbrukslandskap med en viss andel redan idag synliga objekt av industriell karaktär. Exempel på objekt eller företeelser mellan föreslagen anläggning och den närmst belägna gränsen för riksintresset är följande:

- Kontinentalbanan med strömförsörjningsstolpar
- Östra fördelningsstationen med höga exponerade ställage
- Nya vattentornet
- Lagringssilon för jordbruket
- Föreslaget nytt vattenverk med max totalhöjd 15 m
- Det stadsnära läget

En känslighetsanalys gällande riksintresse för kulturmiljö utifrån landskapsbild. Grön yta innebär mindre känsligt område. Aktuellt område markerad med röd prick.

Med vägledning av riksintressets kärnvärden, det långa avståndet liksom "industriell" påverkan redan idag är bedömningen att den visuella påverkan på riksintresset är mycket begränsad. Anläggningens högsta delar, så som skorsten samt tak kan bli synliga från utkanten av den mest närbelägna byn Gylle, då på ett avstånd av ca 3 km. Från det avståndet ingår ovan nämnda byggnadsdelar med övrig stads totala siluett.

HUSHÅLLNINGSBESTÄMMELSER ENLIGT MILJÖBALKEN

Ekologiskt särskilt känsliga områden

Detaljplanens genomförande bedöms inte påverka områden som är särskilt känsliga ur ekologisk synpunkt. Dagvatten kommer att renas samt släppas ut i Hesevillebäcken nedre lopp, strax innan den leds in i kulvert.

Jordbruksmark

Den nytillkomna delen av planområdet ingår i en större yta av jordbruksmark, medan den befintliga delen redan används för befintligt fjärrvärmeverk. Brukningsvärd jordbruksmark är av nationell betydelse och endast får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen, och endast om andra ytor har utretts och detta visat att lämpligare alternativ inte finns. Produktion av fjärrvärme bedöms vara ett betydande samhällsintresse för Trelleborg, då det med anledning av stadens beslutade utbyggnad finns ett ökat behov av fjärrvärme, som inte kan nås med nuvarande anläggningar.

Motivet till val av plats beskrivs i en lokaliseringsutredning som har tagits fram för detta projekt. Nedan följer en kort sammanfattning av denna:

LOKALISERINGSUTREDNING

BAKGRUND

En lokaliseringsutredning har tagits fram av Trelleborgs kommuns planavdelning. Det huvudsakliga syftet är att lokaliseringsutredningen ska visa vilken plats som är den bäst lämpade för att pröva ett nytt fjärrvärmeverk med en effekt av 15 MW med viss omgivningspåverkan. Fakta om anläggningen samt befintlig ledningsinfrastruktur och marknad kommer från exploitören Adven Sverige AB respektive Trelleborgs energi i frågor som rör energiförluster och ekonomi.

En lokaliseringsutredning utfördes i samband med planbeskedet och en kompletterande lokaliseringsutredning, med delvis nya förutsättningar utfördes vid start av detaljplanearbetet.

Syftet med lokaliseringsutredningen är att identifiera en lämplig plats för ett nytt fjärrvärmeverk inom eller i närheten av Trelleborgs stad. Minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö har varit styrande vid bedömningen. De ekonomiska begränsningarna har beaktats till viss del, framför allt när det gäller de ekonomiska fördelarna med att etablera produktion så nära konsumtion som möjligt. Identifieringen av lämpliga lokaliseringar har i huvudsak baserats på kriterierna: tillräcklig yta för verksamheten, avstånd till bostäder, planerad utveckling av staden, befintlig markanvändning och ägarförhållanden, anslutning till befintliga fjärrvärmesystem utan alltför stora värmeförluster eller kostnader. Landskapsbild samt påverkan på natur- och kulturmiljöer liksom eventuella riksintressen. Kriterierna, samt närmare beskrivning av dessa finns att ta del av i en separat utredning.

- Riksintressen
- Nuv. markanvändning
- Närhet bostäder
- Framtida utveckling av staden
- Trafik och transporter
- Närhet, befintlig infrastruktur
- Fornlämningar
- Landskapsbild
- Utformningsmöjligheter
- Ev samlokalisering med annan verksamhet
- Risk
- Ev befintlig detaljplan

Närhet bostäder - med det avses permanent boende av varaktig karaktär i enlighet med Boverkets definition av begreppet bostad. Ett koloniområde med reglerad nyttjandegrad vad gäller tex övernattnig, begränsad teknisk standard i byggnader (inget vatten, avlopp) ryms således inte vad som i egentlig mening kan beskrivas som bostad.

DET INLEDANDE OCH ÖVERSIKTLIGA UTREDNINGSSOMRÅDET

För att arbeta mer geografiskt förutsättningslöst har ett större område inom och i närheten av Trelleborgs stad analyserats inledningsvis. För att identifiera möjliga platser togs primära kartor fram som visar möjliga ytor där ett fjärrvärmeverk kan placeras med ett avstånd på minst 200 m till befintliga bostäder. Alltså helt oberoende av avstånd till befintligt ledningsnät eller nuvarande markanvändning eller ägarförhållanden. Det

egentliga skyddsavståndet kan diskuteras utifrån flera olika aspekter, och det är den sammanvägda bedömningen som anger det planeringsmässigt lämpligaste skyddsavståndet. Eventuella risker är dels förknippande med verksamheten i sig, dels de ämnen och material som transporteras och sedan lagras inom anläggningsområdet.

Totalt identifierades sju alternativa platser där tillräckligt skyddsavstånd uppmättes. Vid en vidare bedömning av dessa platser har fyra av alternativen avfärdats. Dessa presenteras i utredningens bilaga. Resterande tre tänkbara platser har bedömts som särskilt intressanta och därmed utgjort denna utrednings fokusområden (se karta nedan). Områdena utgörs av följande lokaliseringsalternativ: Nytorp, Östervång (direkt norr om befintligt fjärrvärmeverk), Östra verksamhetsområdet.

I den initiala lokaliseringsutredningen framhävde planavdelningen Östra verksamhetsområdet som det mest lämpliga alternativet. Denna slutsats justerades i samband med den kompletterande lokaliseringsutredningen som gjordes vid start av detaljplaneprocessen.

De 3 lokaliseringsalternativ som studerades närmare.

Slutsatsen av den kompletterande lokaliseringsutredningen är att alternativ Östervång bedöms som den mest lämpliga yta. Varför slutsatsen skiljer sig från tidigare slutsats i tidigare lokaliseringsutredning författad av planavdelningen är beroende av de förändringar som skett, dels i verksamheten, dels i den efterfrågade ytans önskade storlek. Avgörande har varit att den tidigare utpekade ytan numera är in-tecknad (markanvisad) för annan verksamhet inom Östra verksamhetsområdet. Dessutom kommer ett större fängelse byggas i tidigare tänkt ytas närhet vilket är försvårande.

Den förändring som skett i beskrivningen av verksamheten tex ökade markanspråk eller något förändrad riskbild föranleder inte heller en förändrad uppfattning kring de i bilagan avfärdade alternativen.

Sammanfattning av de tyngsta skälen för en etablering inom Östervång:

- Närliggande liknande tyngre verksamheter
- Närhet till framtida möjlig marknad samt inkopplingspunkt
- Stora samordningsfördelar med befintligt fjärrvärmeverk
- Riskavstånd kan upprätthållas till bostäder
- Ytan ägs av Trelleborgs kommun

NÄRHET SOMMARFRID KOLONIOMRÅDE

Den föreslagna etableringsytan är strax norr om Sommarfrids koloniområde, på en yta där det redan idag är fjärrvärmeverk. Närhet koloniområdet har beaktats särskilt, och eventuella risker förknippat med det har utretts, och i viss mån åtgärdats, antingen i form av skyddsbestämmelser eller som villkor i verksamhetstillståndet.

Enligt koloniföreningens stadgar, ordningsregler samt byggregler är sk permanentboende inte tillåtet inom området. Detta förtydligas med att största byggnadsyta för huvudbyggnad får vara maximalt 15 kvm. Tillfällig övernattnig får endast ske under fem månader (maj-sept). Byggnaderna har inte vatten eller avloppsanslutning varför en mer långvarig vistelse inte är möjlig.

Den genomförda buller- och riskutredningen visar att det inte utgör någon fara eller annan olägenhet att vistas på aktuella ytor i koloniområdet, även om man gör det stadigvarande under mer än ett dygn. Gränsen mellan koloniområdet och verksamhetsytorna kommer att förstärkas med en barriär med minst 2.5 meters höjd. Barriären skall utgöra både bullerskydd samt motverka ev brandspridning från flisupplag. Barriären kommer förslagsvis utföras som en förstärkning av den barriär som finns där redan idag (Legoblock av betong – ”flexiblock”). Dessa fungerar även som effektivt motstöd i flisupplagens lagringfickor och använd delvis redan idag fast med lägre höjd.

Det faktum att befintligt fjärrvärmeverk redan står på plats, samt är i produktion i huvudsak under den period då övernattnig inte är tillåten i koloniområdet gör det rimligt att anta att riskbilden minimeras ytterligare. Omvänt är det under sommarhalvåret verksamheten på fjärrvärmeverket går ner i produktion, alltså i princip då syftet med koloniområdet är som störst.

STAD OCH SAMHÄLLE

PLATSENS HISTORIK

Den aktuella platsen är på jordbruksmark ingående i ett större jordbrukslandskap som har varit brukad och därmed bebodd under en mycket lång tid. Efterhand som Trelleborgs stad har expanderat har bebyggelse närmat sig området alltmer. Befintligt närliggande fjärrvärmeverk har existerat i området åtminstone under 30 år, och det

intelligande koloniområdet har ytterligare år bakom sig. Båda användningarna är typiska exempel på perifer markanvändning. Till detta hör även kommunens parkförvaltnings förråd som också ligger nära inpå.

KULTURMILJÖ OCH FORNLÄMNINGAR

All miljö kan sägas vara kulturmiljö på så sätt att landskapet utvecklas som en symbios mellan landskapets förutsättningar och människans nyttjande av det samma. I traditionell mening är det koloniområdet som hyser de högsta kulturhistoriska värdena i och med att den funnits där under så lång tid och samtidigt utvecklat sådana upplevelsevärden. De tillkommande verksamhetsytorna påverkar inte upplevelsevärdena inom koloniområdet i någon väsentlig mening. Indirekt så "permanentas" den nuvarande markanvändningen, både inom koloniområdet samt inom industriytorna på så sätt att de blir "garanter" för varandras fortsatta existens. Bostäder kommer inte att kunna uppföras inom ca 200 m från ytorna.

Fornlämningsskildern har utretts översiktligt av länsstyrelsens kulturmiljöenhet och svaret är att det inte finns några hinder utifrån ett arkeologiskt perspektiv att exploatera området. Eventuella arkeologiska fynd i samband med exploatering ska i enlighet med svensk lag meddelas länsstyrelsen innan fortsatt arbete genomförs.

STADSSTRUKTUR, LANDSKAPSBILD SAMT GESTALTNING

Ytan för planerat fjärrvärmeverk är i ett storskaligt jordbrukslandskap som också är präglad av närheten till staden. På lokal nivå är ytan belägen i anslutning till befintliga gröna fragment så som Heskillebäcken i sitt måttliga ravinlandskap, åkerimpediment samt skyddsplanteringar i anslutning till befintligt fjärrvärmeverk. Vägstrukturen bygger enbart på Kornvägens sträckning som löper i direkt anslutning till planerad anläggning. Kornvägen är i dag en grusad väg, vilket i sin tur bidrar till den lantliga prägel. Kornvägen, vilken är ca 650 m lång förbinder två olika koloniområden med varandra, tillika stadens olika stadsdelar i mer "informell" mening. Därmed kan den tillräknas ett stort värde för den "gröna" infrastrukturen och rekreativvärdena. Markerna runtomkring är uppodlade och jordbruket bedrivs rationellt vilket gör att gröna värden enbart återfinns fragmentariskt samt i restytor. På platsen möts fullåkerslandskapet, det förurbana landskapet samt i viss mån stads- och industrilandskapet. Karaktärerna är inflikade i varandra.

En etablering bekräftar landskapets karaktär idag, men bekräftar också industrilandskapet än mer. Med det menas att landskapets industriprägel kommer ta mer utrymme, framför allt lokalt, men även på avstånd då byggnaderna är så pass höga och relativt dominanta. Intrycket av landskapet är även betingat av möjliga siktlinjer, avskärmande ridåer mm. Av det skälet tvingar planen fram en viss etablering av grönytor, inkluderande större träd.

För att minska intrycket av den mur som finns öster om befintligt verk har planen en bestämmelse gällande att muren ska bekläs med ett spaljéverk av trä med stående ribbor till vilka klättrväxter skall etableras.

Exempel på enkelt spaljéverk av stående ribbor monterade på en fast vägg.

Det nya fjärrvärmeverkets pannbyggnad liksom kontorsdel ska förse med en viss andel glas. Syftet är att byggnaden som helhet ska få ett "lättare, ljusare och luftigare" intryck. Nattetid är det en fördel om pannbyggnaden är upplyst inifrån.

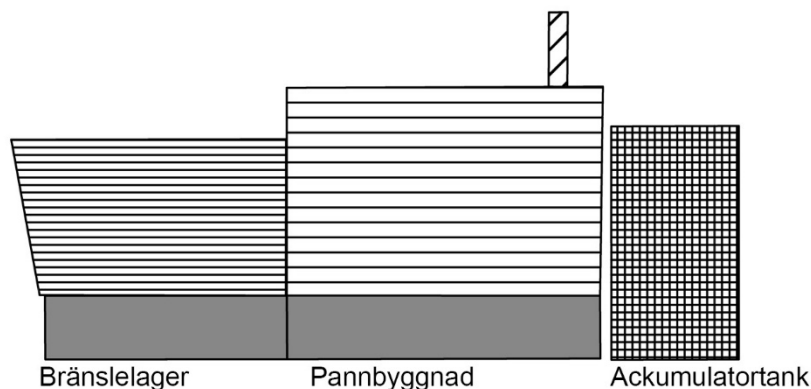

Illustration som visar några av de byggnadsvolymer som ett fjärrvärmeverk kan komma att bestå av.

NATURMILJÖ OCH BIOLOGISKA VÄRDEN

Även om etableringsytan är på jordbruksmark kan etableringen påverka den närliggande naturmiljön visuellt då en aspekt av naturvärden är själva upplevelsen av natur med omgivning. Närliggande naturmiljö återfinns i anslutning till Heskillebäcken samt i viss mån i koloniområdena. Den tilltänkta ytan för etableringen saknar dock högre naturvärden eller värden av större biologisk betydelse. Anledningen är att marken används enbart för odling. Planområdet berör inte heller några skyddade biotoper eller skyddade djurarter. Genom de dagvattendammar som kommer att uppföras är kommunens förhoppning att dessa ska generera ökade biologiska värden. För den kommunägda marken är dessa ytor tillgängliga för allmänheten. Magasinen inom verksamhetsområdet är visserligen inte tillgängliga men planeras rymma biologiska värden då dessa även skall svara för rening.

TILLGÄNGLIGHET

Då den tilltänkta ytan används som jordbruksmark idag är den inte nämnvärt tillgänglig. Däremot är Kornvägen strax intill öppen för allmänheten. Detta förhållande kommer att vara oförändrat även då planen genomförs. Möjligtvis kan planens genomförande försvåra

tillgängligheten till Hesekillebäcken under den del av året som åkermarken skulle kunna beträdas. Detta kommer att åtgärdas genom att bäcken görs mer tillgänglig från befintligt koloniområde.

KOLLEKTIVTRAFIK

Verksamheten som föreslås genererar inget ytterligare behov av kollektivtrafik. Fjärrvärmeverket utgör således ingen målpunkt för vare sig buss eller tåg.

GATUNÄT OCH TRAFIK

Den anläggning som föreslås ligger en bit bortom de större allmänna trafikstråken och den enda körbara vägen dit är via Kornvägen som ansluter till Liljeborgsgatan vilken i sin tur ansluter till Östervångsvägen. Det är också på dessa gatu- och vägsträckor tillfarter till fjärrvärmeverket ska ske. Kornvägen är idag upplåten för gångcykel samt biltrafik. Planförslaget föranleder ingen ändring av detta. Mötesplatser kommer att anläggas på sträckan. Kornvägen närmast bostäder vid BoKlok (korsningen Kornvägen/Liljeborgsgatan) är asfalterad för att undvika damning, och i övrigt är vägen belagd med grus.

PARKERING

Verksamheten genererar ett ungefärligt behov av 10 bilparkeringsplatser. Antalet är dimensionerat efter ett behov som kan uppstå utöver ordinarie verksamhetsbehov, till exempel större ombyggnader, större serviceåtgärder eller tillsyn. Parkering anordnas inom verksamhetsområdet men utanför säkerhetsstaket. Transporter med bränsle, kemikalier mm hänvisas till parkeringsytor inom området av säkerhetsskäl.

BARNPERSPEKTIV

Barnperspektivet är prövat i samband med att denna planbeskrivning upprättas. Då verksamheten till stora delar är inhägnad kommer barn inte ha tillträde till ytorna. Eventuell farlig, eller hantering av riskklassade ämnen kommer att ske innanför stängsel. I anslutning till verksamhetsområdet kommer en dagvattendamm planeras, även den inom stängsel. Gällande den sista delen innan utlopp i Hesekillebäcken kommer en anslutande damm planeras i form av en trappning ner mot bäcken. Det avslutande dammsystemet är på allmän plats. I vilken mån dessa kan utgöra stimulerande lekmiljö är idag för tidigt att säga. Det området kommer inte förses med stängsel. I övrigt påverkar planförslaget inga andra aspekter som kan rymmas inom barnperspektivet.

HÄLSA OCH SÄKERHET

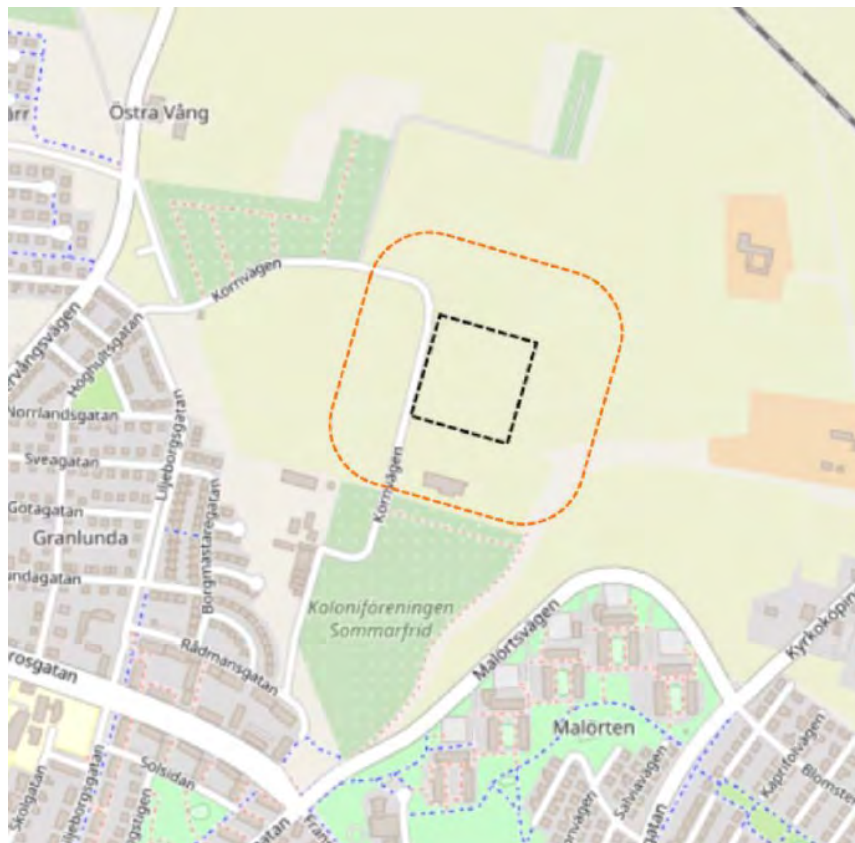
RISK FÖR OLYCKOR

I miljökonsekvensbeskrivningen har ett antal riskkällor relaterat till olyckor kopplade till verksamheten identifierats: utsläpp av ammoniak, hantering och lagring av bränslen (fasta och flytande), brand och släckvatten samt transporter.

UTSLÄPP AV AMMONIAK

En riskutredning avseende akut olycksrisk kopplad till hantering av 25 % ammoniak (ammoniaklösning) har genomförts av Tyréns, 2022. Syftet med utredningen är att tydliggöra särskilt utsatta och riskfyllda delar av hanteringen samt att visa påverkan på omgivningen vid en olycka. Resultatet visar att påverkan från anläggningen avseende akut olycksrisk i omgivningen är att betrakta som acceptabel. Detta baseras främst på beräkningar av individrisk, risknivå för AEGL-2 (allvarlig skada) och samhällsrisk som har genomförts.

Riskreducerande åtgärder kommer att vidtas för att personer utanför verksamhetsområdet (utanför inhägnat område) inte ska utsättas för risknivå för AEGL-2 (allvarlig skada). För att åstadkomma det behöver lagringen utformas så att ett eventuellt läckage inte kan överstiga en pölarea om 10 m². Det kan åstadkommas genom att placera tanken inom det tillkommande verksamhetsområdet samt genom invallning eller inbyggnation som förhindrar ett större läckage, se figur nedan.

Svart streckad linje visar området där lagringstanken kan komma att placeras och orange streckad linje visar yttre gräns för risknivå 10⁻⁷.

Placering och utformning har därför begränsats i miljötillståndets villkor 13:

13. Ammoniackisternen med tillhörande säkerhetsutrustning ska placeras inom samma område som den nya baslastpannan och utformas så att invallning eller motsvarande inte ger upphov till en pölarea som är större än 10 m² utomhus. Utformningen ska tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten.

Den svarta streckade rutan i kartan ovan visar att ammoniaktanken kan placeras inom hela det tillkommande området för fjärrvärmeanläggningen utan risk för att AEGL-2 ska inträffa där människor kan vistas stadigvarande. Ytterligare skyddsåtgärder kommer att vidtas genom rutiner för hantering, transporter och lossning av ammoniak, men även skyddsutrustning och utrymning alternativt inrymning av personal. Riskreducerande åtgärder presenteras utförligt i Riskutredning ammoniak (2022-10-24).

HANTERING OCH LAGRING BRÄNSLEN (FASTA OCH FLYTANDE)

Det fasta biobränsle som kommer att lagras utomhus (flis, bark och grot) har en fukthalt på cirka 40–50% vilket gör att små partiklar blir tyngre och normalt inte följer med vinden. Lagring av dessa bränslen kan ge upphov till mögelsporer som orsakar sjukdomen "fliseldarsjukan". Vid lagring av bränslen är mögelsporer främst ett problem för personer som arbetar inom slutna utrymmen där mögelangripet träbränsle hanteras, exempelvis ett inbyggt bränslelager, i och med att mängden luft är begränsad. Vid motsvarande hantering utomhus är mängden luft näst intill "obegränsad" vilket innebär en spädningseffekt som medföljer att hälsoskadliga koncentrationerna inte uppnås. Utredningar visar dessutom att färsk bark och flis har betydligt högre nivåer av mikroorganismer än fuktig finfraktion eller ett torrare bränsle. Studier visar även att halter av mikroorganismer i luften vid pelletsfabriker är i nivå med uppmätta bakgrundshalter.

Storleken på verksamhetsområdet är begränsad vilket innebär att lagringstiden för bränsle kommer att vara begränsad. Verksamheten vid ett fjärrvärmeverk kräver dock planering av lagring och förbrukning av bränslet, så att bränsle finns tillgängligt när det ska förbrukas. Ytan som är närmast koloniområdet (vilket är det område som är närmast där personer utanför området kan vistas under längre sammanhållande tid) ligger precis intill bränsleinmatning för befintlig anläggning, vilket innebär att bränslet som lagras där lagras under kortast tid. Risken att människor utanför planområdet ska påverkas av mögelsporer eller andra mindre partiklar från bränslet som kan påverka människors hälsa ses därför som mycket liten.

Utsläpp till mark begränsas genom erforderliga skyddsåtgärder, däribland dubbelmantlade cisterner alternativt invallade cisterner för att motverka läckage. Kemikalier och farligt avfall förvaras skyddat, inneslutet eller inomhus.

För att minimera risken för föroreningar till mark och vatten kommer hantering och lagring av bränsle (skogsflis och RT-flis utan ytbehandling) att ske på hårdgjord yta på det befintliga anläggningsområdet. Övriga bränslen kommer att hanteras och lagras inomhus eller inneslutet i tankar eller cisterner med erforderliga skyddsåtgärder. På så sätt minskar risken för att exempelvis lakvatten tränger ned och når mark och grundvatten. Anläggningen kommer dessutom att förses med en dagvattendamm som kommer att rena dagvatten och möjliggöra avstängning och sanering om ett läckage ändå skulle ske.

Hantering av bränslen regleras av miljötillståndets villkor 12:

12. Hantering av bränslen och avfall ska ske på ett sådant sätt att spill och läckage inte förorenar mark, yt- eller grundvatten. Lagring av

flytande bränslen får endast förekomma på tät yta försedd med nederbördsskydd. Ytan ska vara invallad eller försedd med annat motsvarande sekundärt skydd. Där invallning används ska uppsamlingsvolymen motsvara minst den största enskilda behållarens volym samt 10 procent av volymen av övriga behållare.

All lagring av kemikalier ska vara skyddad mot påkörning.

Spill och läckage ska omgående samlas upp och tas om hand.

Vid påfyllning eller tömning av flytande bränsle ska avstängningsventil, överfyllnadsskydd och droppfria kopplingar användas.

Placering av lagringstankar för flytande bränsle finns inom befintlig fjärrvärmeanläggning, i anslutning till oljepannorna. Tankarna är dubbelmantlade och försedda med nivåalarm samt påkörningsskydd. Risk för att ett större läckage ska inträffa är därmed mycket liten varvid lagring och hantering av bränslen inte bedöms utgöra en risk för närliggande kolonilotter eller personer som vistas där.

BRAND OCH SLÄCKVATTEN

Risk för brand har bedömts i en släckvattenutredning (Släckvattenutredning 2022-12-02) genomförd av Marklund Solutions i samband med tillståndsansökan. Brand i en av bränslehögarna utomhus är det scenario som är mest sannolikt att kunna inträffa. Självantändning på grund av nedbrytningsprocessen i bränslet eller antändning på grund av brand i närliggande bränslehögar är mest sannolika anledning till uppkomst av brand i bränslehögarna. Fuktigare bränsletyper som grot eller bark har större risk att självantända, särskilt om lagringstiden överskrider en månad, men beror även på väderförhållanden och hur vindutsatt lagringsplatsen är.

En annan risk som identifierats är tillgången på brandvatten (d v s vatten som används för att släcka en brand), vars kapacitet behöver ökas för den planerade etableringen då endast en markbrandpost finns inom nuvarande anläggning. Området bör förses med ytterligare markbrandposter samt möjlighet till egen försörjning av brandvatten. Därför kommer en brandvattentank om 300 m³ (räcker i 2 timmar vid en påföringskapacitet om 144 m³/h) att installeras på anläggningen, vilket minskar risken för att det inte ska finnas tillgänglig kapacitet för att släcka en eventuell brand. Ytterligare markbrandposter bör anläggas inom den tillkommande delen av planområdet.

Rutin för lagring och omsättning av bränsle minskar risken ytterligare för att brand ska inträffa. Enligt miljötillståndet ska även en plan för att förebygga och hantera bränder inom anläggningen tas fram innan verksamheten tas i drift:

20. Innan verksamheten tas i drift ska bolaget till tillsynsmyndigheten redovisa en plan för att förebygga och hantera bränder inom anläggningen. Planen ska inkludera tekniska skyddsåtgärder och rutiner.

Släckvatten som uppkommer vid en brand kommer kunna hanteras inom tillfällig invallning, i bränslebunker eller genom avstängning av dagvattendamm. Risk för att förorenat släckvatten ska läcka ut och skada miljön ses som liten.

Risk för brand i bränslelager mot koloniområdet förhindras genom att hålla ner höjd på bränslehögar samt att lagra mindre mängd bränsle. Eftersom inmatning av bränsle till de befintliga pannorna sker från den södra delen av fastigheten behöver bränsle lagras där när pannorna är i drift. Det innebär också att omsättningen av bränsle som lagras där är hög, vilket minskar risken för självantändning. För den planerade verksamheten kommer bränslet utgöras mer av restavfall från bygg- eller industrisektorn, jämfört med nollalternativet, vilket också minskar risken för självantändning i bränslet.

Risken för att brand ska spridas till angränsande koloniområde ses som liten. Detaljplanen innehåller en bestämmelse om att gränsen mellan koloniområdet och verksamhetsytorna ska förstärkas med en skyddande barriär med minst 2,5 meters höjd. Barriären skall både motverka eventuell brandspridning från bränslelager ytterligare samt verka bullerreducerande.

TRAFIK

Utifrån den trafikutredning (Trafikutredning Värmeverk Trelleborg, WSP, 2022-11-07) som gjorts i samband med tillståndsprocessen för verksamheten görs bedömningen att tillkommande trafik för nytt fjärrvärmeverk inte har någon påverkan framkomlighet eller förhöjd risk för olyckor. Antal tunga transporter till och från värmeverket beräknas öka med 200% jämfört med dagslägets nivåer, vilket uppskattas som mest till 7 fler tunga fordon per dag, utspridda över dygnets alla timmar. Ett fåtal transporter till anläggningen kommer klassas som transport av farligt gods (ammoniak) Uppskattningsvis kommer dessa transporter uppgå till 10 per år vid fullt utbyggd verksamhet. Men hänsyn till den låga frekvensen av transporter av farligt gods bedöms sannolikheten för en trafikolycka med dessa transportfordon vara mycket låg.

Andel tillkommen tung trafik till/från fjärrvärmeanläggningen av det totala trafikflödet är 0,5% vid Havrejordsvägen och norra Östervångsvägen samt 1,6% vid Liljeborgsvägen, vilket har försumbar påverkan på trafiksituationen. Ett eventuellt problem som skulle kunna uppstå till följd av tillkommen tung trafik är standarden på Kornvägen. Större andel tunga transporter skulle innebära ett större slitage på vägbeläggningen samt att fler fordon skulle kunna innebära ett större behov av att kunna mötas på sträckan. Kommunens bedömning gällande trafiksituationen är att den är hanterbar inom de tillfartsvägar som finns idag.

Att tillskapa en separat tillfartsväg över åkrarna bedöms som orimlig, dels utifrån de låga trafiksiffrorna, dels utifrån det nödvändiga i att bevara jordbruksmarken. För framtiden finns det stora möjligheter till ytterligare förbättringar för de vägar som redan finns – om behov skulle uppstå. Ansvaret för den dagliga trafiksäkerheten vilar även på hur transporter sker och på vilket sätt fordonen framförs. En ömsesidig respekt krävs för samtliga trafikslag samt nyttjare av den allmänna vägen. Kommunen är väghållare, och det är även kommunen som ansvarar för vägens standard.

DAGVATTEN

Dagvatten kan på grund av de omfattande hårdgjorda ytorna inte infiltrera fritt ner i marken. Vattnets väg måste därför styras till konstruerade lågpunkter inom området. Varför ytorna inte är genomsläppliga beror dels av den tunga trafiken som väntas, dels som säkerhetsåtgärd om vattnet är förorenat till exempel vid en brand i anläggningen, eller ett okontrollerat dieselutsläpp liksom förorenat släckvatten. Kontroll av vattnets flöden innebär större möjligheter att stänga av utloppen mot Hesekildebäcken. Detta underlättar också en eventuell sanering efter olycka.

RISK FÖR ÖVERSVÄMNING

Planområdet ligger inte inom riskzonen för översvämning, men då stora delar av etableringsområdet kommer att beläggas med tät asfalt krävs särskild uppmärksamhet inför framtida skyfall, både inom området samt utanför i den lägre belägna staden. Stora mängder regnvatten kommer då att behöva hanteras under en mycket kort tid. För det krävs förutom korrekt höjdsättning även projektering av lågpunkter samt uppsamlingsmöjligheter innan dagvattnet belastar det kommunala dagvattensystemet. Dagvatten från områdets damm kommer att ledas till Hesekildebäcken via en ytterligare damm i kommunal regi. Därefter leds det i kulvert till lägre belägna system i anslutning till hamnen och slutrecipienten havet. Aktuell kulvert har vissa kapacitetsbegränsningar i ingångsmynningen vilket innebär att skyfallsvatten kan ta andra vägar söderut mot havet, bland annat genom befintlig stad samt framtida bebyggelse. Det är för att förhindra överbelastning (översvämning) nedströms som avlastning uppströms gör bäst nytta.

I enlighet med genomförd dagvattenutredning är utsläppsvolymer på dagvatten från områdets dammar satt till 1,5 l/s / ha. Volymen är baserad på vedertagen och konventionell beräkning för avrinning från åkermark. Hänsyn tas även till en känslig recipient samt nedströms översvämningsproblematik, som inte är avsedd att motta flöden över beräknad avrinning. Aktuellt planförslag påverkar inte omkringliggande områden negativt avseende dagvatten och skyfall.

Exempel på dagvattenmagasin med högre biologiska värden.

BULLER FRÅN VERKSAMHETEN

Fjärrvärmeverket innehåller idag två fastbränslepannor (ÖV1 och ÖV2) för baslastproduktion, två oljepannor (OP2 och OP3) för spets- och reservproduktion samt en effektreserv (ER1) i form av en mobil oljepanna för produktion vid driftstörningar och vid underhåll. Utöver detta används en frontlastare för interna transporter av bränsle från bränslelager till pannorna. Transporter till och från verket sker med lastbil via Kornvägen samt Östervångsvägen.

Den planerade verksamheten innebär drift av de befintliga pannorna samt två tillkommande enheter i form av en ny baslastpanna samt en biooljepanna. Transporter till och från verket i utbyggnadsalternativet sker fortsatt med lastbil via Kornvägen, vidare ut till Östervångsvägen. En bullerutredning har tagits fram (Externbullerutredning för MKB, Östervångsverket Trelleborg, Brekke & Strand Akustik AB, 2022-10-19) för att studera bullereffekten av det befintliga Östervångsverket och den planerade utbyggnaden av verket.

Buller från verksamheten har beräknats till dessa åtta punkter.

Buller från verksamheten har beräknats till åtta mottagarpunkter vid fasad (se bild ovan). Beräkningspunkterna är valda så att de ska motsvara de mest bullerutsatta bostadsbyggnaderna och områdena kring verksamheten. Beräkningsresultaten visar att Naturvårdsverkets riktvärden avseende buller från industri uppfylls för samtliga tider på dygnet vid både nuläge och utbyggnadsalternativet.

Ljudbidraget från verksamheten till kringliggande bostäder beräknas öka med 0 – 2 dB vid utbyggnadsalternativet i jämförelse med nuläget för tidsperioden dag och kväll. Att ökningen är så pass liten trots dubblad produktion i utbyggnadsalternativet beror på att det vid utbyggnadsalternativet inte tillkommer någon ny hjullastare för interna flistransporter. Hjullastaren är i nuläget den dominanta bullerkällan för tidsperioderna dag och kväll. För de tillkommande anläggningsdelarna planeras i stället att bränsle tippas i inbyggd ficka och gå via transportör inomhus till de nya pannorna.

Ljudbidraget nattetid beräknas öka med 1 – 8 dB vid utbyggnadsalternativet i jämförelse med nuläge för tidsperioden natt. Ljudnivån beräknas öka mest i beräkningspunkterna MP1, MP2 och MP8 då de är

de beräkningspunkter som ligger närmast den planerade, nya verksamheten. Ljudnivåerna ligger inom naturvårdsverkets riktlinjer.

LUFTKVALITET

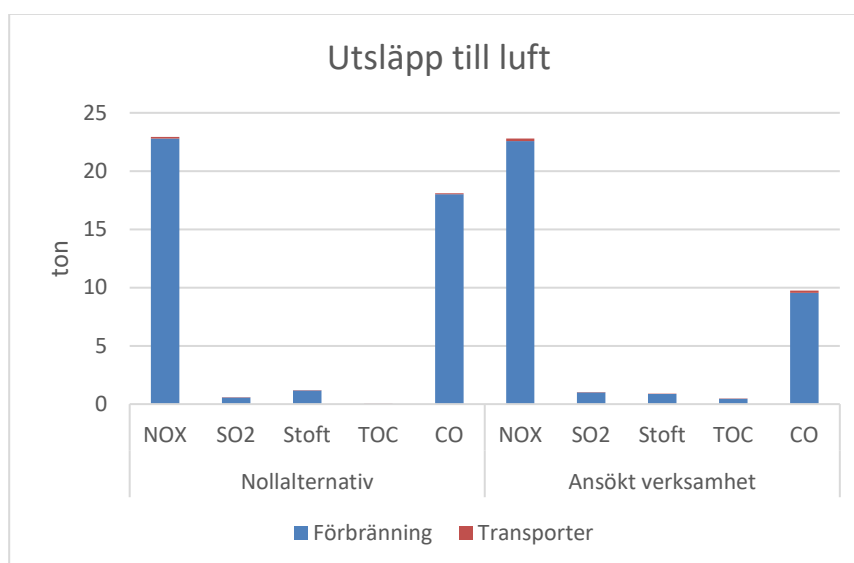
För förbränningsanläggningar mäts och redovisas olika parametrar beroende på pannans storlek, typ av bränsle och drifttimmar per år. I tabell nedan redovisas totala utsläpp till luft för nuvarande fjärrvärmeanläggning (nollalternativ) och den planerade utökade fjärrvärmeanläggningen. Nollalternativet har beräknats utifrån historiska utsläpp.

Utsläpp till luft, från pannor	Enhet	Nollalternativ	Fullt utbyggd verksamhet
NO _x	ton	23	23
SO ₂	ton	0,6	1,0
Stoft	ton	1,2	0,9
CO	ton	18	10
TOC	ton	0,02	0,46
Metaller*	kg	4	4
Dioxiner och furaner	mg	0,8	1,8

* För ÖV1 och ÖV2 avses metaller Cd + Pb (nollalternativet). Baslastpannan innefattar samtliga metaller utom Hg (Cd+Tl+Sb+As+Pb+Cr+Co+Cu+Mn+Ni+V)

Totala utsläpp till luft av NO_x, SO₂, stoft, CO, TOC, metaller samt dioxiner och furaner för nuvarande verksamhet 2017–2021 och ansökt verksamhet.

För verksamhetens nollalternativ är det största bidraget totalt sett till luft kväveoxider (NO_x) följt av kolmonoxid (CO). Transporter står för en ytterst liten del av de totala utsläppen, vilket visas i figur nedan.

Utsläpp till luft från förbränning och transporter för nollalternativet och ansökt verksamhet vid Östervångsverket.

För förbränning av bränslen finns flera alternativa reningstekniker. Val beror av storlek på panna, typ av bränsle som förbränns och omgivningens känslighet. Vilken utrustning som slutligen väljs beror på vilken utrustning som erbjuds från leverantörerna, vilka kostnader som följer med avseende på investering samt löpande drift- och underhållskostnader relativt miljöprestandan.

Utsläppet till luft från anläggningen kommer att kontrolleras med både kontinuerliga och periodiska mätningar. Dessutom kommer processparametrar som O₂, temperatur och rökgasflöde mätas. De kontinuerliga mätningarna kommer att kvalitetssäkras enligt aktuella standarder och ett ackrediterat luftlaboratorium kommer att genomföra de periodiska mätningarna. Resultatet av mätningarna kommer att användas för att optimera driften av anläggningen och säkerställa att gällande regelverk uppfylls.

Verksamhetens bidrag har ingen märkbar effekt på MKN.

VATTENKVALITET

En utredning har tagits fram (Bedömning av effekter på miljö kvalitetsnormer för vatten, Ensucon AB, 2022-11-04) för att bedöma den befintliga och planerade framtida verksamhetens eventuella påverkan på miljö kvalitetsnormer för ytvatten i vattenförekomsten V Syd kustens kustvatten i enlighet med Vattenförvaltningsförordningen 2004:660.

Verksamhetens utsläpp till vatten utgörs av dagvatten och rökgaskondensat. Innan dagvatten och kondensat når vattenförekomsten som är slutrecipient rinner det till Heskillebäcken som är ett mindre vattendrag och inte en definierad vattenförekomst. På grund av bristande underlag om Heskillebäcken avseende naturvärden och vattenkemi, görs en enklare bedömning, utifrån befintligt underlag, om potentiell påverkan från verksamheten på bäcken.

Avseende vattenförekomsten "Västra Syd kustens Kustvatten" är den samlade bedömningen för den ekologiska statusen att verksamheten inte har en påverkan på statusen varken på kort, medellång eller lång sikt. Verksamheten påverkar inte heller möjligheten att uppnå god ekologisk status till år 2027. Bedömningen baseras på att det beräknade tillskottet av dagvatten och kondensat utgör inga eller försumbara förändringar för samtliga relevanta ämnen och därmed inte medför ett halttillskott som medför förändringar i statusklassificeringen eller påverkar möjligheterna att uppnå god ekologisk status.

Den samlade bedömningen för den kemiska statusen är att verksamheten inte har en påverkan på statusen varken på kort, medellång eller lång sikt. Verksamheten påverkar inte heller möjligheten att uppnå god kemisk status i vattenförekomsten. Bedömningen baseras på att det beräknade tillskottet från dag- och kondensatvattnet utgör inga eller försumbara förändringar för samtliga relevanta ämnen och därmed inte medför ett halttillskott som gör att gränsvärdena enligt HVMFS 2019:25 överskrids i någon parameter.

MARKFÖRORENINGAR

En statusrapport har upprättats (Statusrapport enligt IED inför tillståndsprövning, Ensucan, 2022-11-09) för att få en bild av föroreningssituationen inom verksamhetsområdet. I samband med upprättande av statusrapport har även en miljöteknisk markundersökning genomförts. Den miljötekniska markundersökningen som genomfördes omfattade provtagningar i jord i åtta punkter och grundvatten i fyra punkter inom det aktuella området. Även en punkt i sediment inkluderades vid utsläppspunkt till ytvatten. Fokus var på främst metaller och oljeämnen men med vissa bredare analyser för att utesluta andra föroreningar.

Resultatet från den miljötekniska undersökningen påvisar halter i sediment av zink, koppar, och kadmium över Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM).

I grundvatten vid provtagningspunkten 22E08 (vid ER1), påträffades ett antal metaller (As, Ni, Cr, Al, Pb, Fe) i halter över tillståndsklass 5 (mycket hög halt) samt två metaller (Mg, Zn) i nivå med tillståndsklass 4 (hög halt) enligt SGU:s bedömningsgrunder för grundvatten. Även i punkt 22E01, i kurvan till Kornvägen påträffades tre metaller (As, Ni, Pb) över tillståndsklass 5 och två metaller (Cd, Cr) i tillståndsklass 4. I punkt 22E07 påträffades tre metaller (Al, Fe, Mg) i nivå med tillståndsklass 4. I övrigt låg nivåerna av metaller i nivå med eller under tillståndsklass 3 (måttlig halt).

Avseende oljeämnen i grundvatten påträffades enbart PAH-H över Svenska petroleum institutets (SPI) riktvärden för grundvatten vid provtagningspunkten 22E08. I övrigt överskreds inga riktvärden för oljeämnen i grundvatten.

Utifrån resultatet från statusrapporten har konstaterats att föroreningssituationen inom undersökningsområdet troligtvis härstammar från bekämpningsmedel till följd av brukande av jordbruksmark. Detta med undantag för uppförande av befintligt värmeverk. Det kan dock inte uteslutas att det förekommit föroreningar i externa fyllnadsmassor som tillförts vid etablering av värmeverket.

Av statusrapportens resultat framgår vidare att spridning av föroreningar från verksamhetsområdet bedöms i huvudsak kunna ske via ytvatten. Ytvattnets flöde är i riktning mot diken och dagvattendammar som kan hantera föroreningarna. Spridningsvägar av föroreningar till grundvatten har varit mer svårbedömt. Resultatet indikerar dock på att grundvattennivån är lägre i den norra delen av fastigheten och högst i den sydöstra delen av området. Det innebär att grundvattnet kan flöda i östlig riktning ned mot Heskillebäcken i sydöst.

För att minimera risken för föroreningar till mark och vatten kommer hantering och lagring av bränsle (skogsflis och RT-flis utan ytbehandling) att ske på hårdgjord yta på det befintliga anläggningsområdet. Återvunna bränslen samt flytande bränslen kommer att hanteras och lagras inomhus eller inneslutet i tankar eller cisterner med erforderliga skyddsåtgärder. På så sätt minskar risken för att exempelvis lakvatten tränger ned och når mark och grundvatten.

I anläggningsskedet behöver hänsyn tas till de i markundersökningen påvisade markföroreningarna. Detta för att undvika risk för spridning av föroreningar till omkringliggande markområde och grundvatten.

VATTENSKYDDSSOMRÅDE

Vattenskyddsområde mellan Trelleborg och Fuglie i Trelleborgs kommun utgörs av en vattentäkt som omfattar tolv produktionsbrunnar kopplade till Trelleborgs vattenverk. Gränsen för den yttre skyddszonen innefattar i stora drag gränsen för vattentäktens praktiska influensområde. Skyddsområdet omfattas av ett antal skyddsföreskrifter enligt länsstyrelsens beslut från 2004 (dnr: 513-1979-02) [11]. Planområdet ligger cirka 400 meter söder om vattenskyddsområdet. Vattenskyddsområdet bedöms inte påverkas negativt av planen i och med avståndet samt att planområdet ligger nedströms från skyddsområdet.

SOL OCH SKUGGA

En enkel sol- och skuggstudie har gjorts på befintligt verk. Skuggning sker endast på norra sidan av byggnaden, där ingen bebyggelse finns. Den planerade utbyggnaden av fjärrvärmeverket kommer placeras norr om befintligt verk. Norr om denna yta finns ingen bebyggelse, endast jordbruksmark - därmed görs bedömningen att ingen kringliggande bebyggelse kommer påverkas negativt gällande skuggningseffekt.

Befintligt verk 20/3 kl. 09 och 23/9 kl. 16.

TEKNISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

GEOTEKNISKA FÖRHÅLLANDEN

En geoteknisk utredning (MUR) har genomförts inför kommande projekteringsarbete. Baserat på utförd undersökning bedöms jordprofilen generellt bestå av mulljord eller fyllning ovanpå naturligt lagrad jord till berg. Mulljorden påträffad på åkermarken beskrivs som sandig och är mellan 0,4 och 0,5 m mäktig. Fyllningen påträffad inom eller i anslutning till värmeverket består av grusig sand och är 0,5 m mäktig. Naturligt lagrad jord består av lermorän med förekommande skikt av sand och silt. Lermoränens mäktighet varierar mellan 8,5 till 18,5 m och beskrivs mot djupet som sandig. Lermoränens relativa fasthet bedöms som medelhög till mycket hög och blir fastare mot djupet. Ställvis i lermoränen förekommer skikt av silt och sand som är 1 – 1,5 m mäktiga. Fastheten hos sand- och siltskikten bedöms som medelhög till hög. Under lermoränen bedöms fastare morän vila på berg.

Det befintliga verket inom aktuellt område är placerad på samma slags mark. Utifrån den undersökning som gjorts görs bedömningen att den föreslagna utbyggnaden av verket också lämpar sig utifrån de geotekniska förhållanden som finns på platsen.

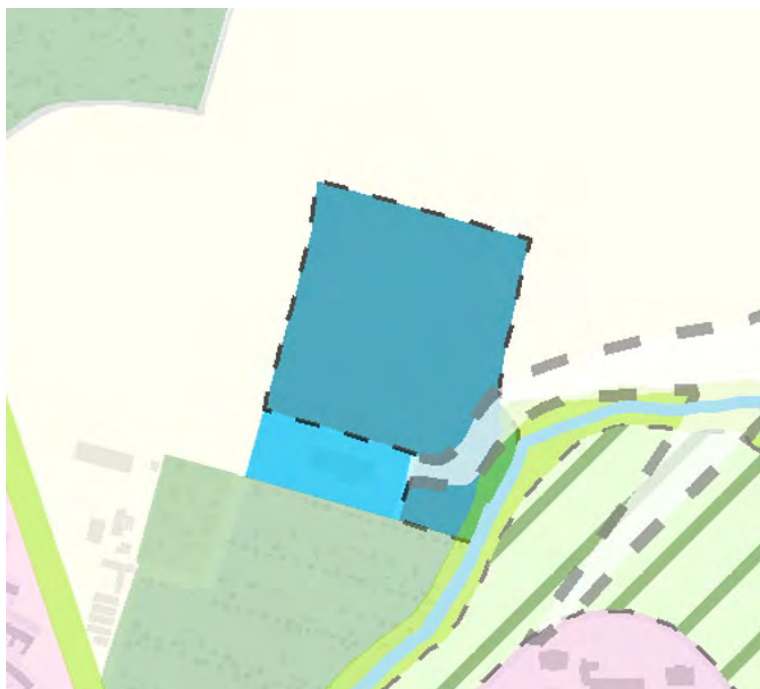
TEKNISK INFRASTRUKTUR

Området ligger delvis inom verksamhetsområde för dricksvatten och spillvatten. Området ligger utom verksamhetsområde för dagvatten och planen är att det även fortsättningsvis ska göra det.

PLANERINGSUNDERLAG

ÖVERSIKTSPLAN

Det aktuella området omfattas av Fördjupning av Översiktsplanen för Trelleborgs Stad 2035. Den södra delen av planområdet (befintligt verk) är markerad i markanvändningskartan som *Befintlig teknisk anläggning* och den tillkommande framtida delen är markerad som *Ny teknisk anläggning*. Den föreslagna åtgärden är därmed förenlig med den gällande översiktsplanen för området.

Markanvändningskarta från den fördjupade översiktsplanen för staden 2035. Området är markerat som befintlig teknisk anläggning och ny teknisk anläggning.

DETALJPLANER

Det finns ingen gällande detaljplan för aktuellt område då marken i norr används för jordbruksändamål. Gällande befintlig anläggning är marken inte planlagd idag, men kommer att ingå i den nya planen. Inga planer kommer således upphävas på grund av detta planarbete.

OMRÅDESBESTÄMMELSER OCH TOMTINDELNINGSBESTÄMMELSER

Idag föreligger inga områdes- eller tomtindelningsbestämmelser.

GRUNDKARTA OCH FASTIGHETSFÖRTECKNING

En grundkarta är upprättad och är daterad 23.03.09. Grundkartan kommer att aktualiseras i samband med antagande av detaljplanen. Fastighetsförteckningen är uppdaterad 25.02.XX.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

En miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram i samband med tillståndsprocessen för verksamheten till Mark och Miljödomstolen. Den processen pågår parallellt. En miljökonsekvensbeskrivning har även tagits fram specifikt för detaljplanen.

UNDERSÖKNING ENLIGT 6 KAP. 6 § MILJÖBALKEN SAMT SÄRSKILT BESLUT OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN (ENL. 6 KAP. 6 § MB)

En undersökning har gjorts och planen antas kunna medföra betydande miljöpåverkan. Av den anledningen har en miljökonsekvensbeskrivning tagits fram. I samband med tillståndsprocessen i mark- och miljödomstolen ingår också en miljökonsekvensbeskrivning, det är denna som till stor del ligger till grund för detaljplanens miljökonsekvensbeskrivning.

UTREDNINGAR

Följande utredningar ligger till grund för planförslaget.

- » [Miljökonsekvensbeskrivning \(MKB\), Marklund Solutions, 2025-02-05](#)
- » Bilaga PM Komplettering Riskutredning ammoniak, Tyréns, 2023-09-19
- » Bilaga Luftutredning: Östervångsverket, IVL Svenska Miljöinstitutet, 2023-06
- » Bilaga Dagvatten-PM Trelleborg värmeverk, Structor, reviderad 2023-03-30
- » Bilaga Uppdaterad Släckvattenutredning för ansökan om tillstånd vid Östervångsverket i Trelleborg, Marklund Solutions, 2023-04-03
- » Bilaga Statusrapport enligt IED inför tillståndsprövning, Ensucon, 2022-11-09
- » Bilaga Externbulerutredning för MKB Östervångsverket Trelleborg, Brekke & Strand Akustik AB, 2022-10-19
- » Bilaga Trafikutredning Värmeverk Trelleborg, WSP, 2022-11-07
- » Bilaga Bedömning av effekter på miljö kvalitetsnormer för vatten, Ensucon, 2022-11-04
- » Lokaliseringsutredning Planavdelningen Trelleborgs kommun
- » Kompletterande lokaliseringsutredning Planavdelningen Trelleborgs kommun, 2023-09-29
- » Beräknings PM Dagvatten, Struktör, 2024-03-18

MEDVERKANDE TJÄNSTEPERSONER

Detaljplanen har tagits fram av Samhällsbyggnadsförvaltningen. I arbetet har dessutom tjänstepersoner från andra relevanta förvaltningar medverkat.

- Nina Schwab, planarkitekt, Samhällsbyggnadsförvaltningen
- Anders Bramme, planarkitekt, Samhällsbyggnadsförvaltningen
- Jakob Lundberg, mark- och exploateringsingenjör, Kommunledningsförvaltningen
- Johanna Blixt, mark- och exploateringsingenjör, Kommunledningsförvaltningen
- Gustav Thusberg, projekteringsingenjör, Kretslopp och Vatten, Tekniska Serviceförvaltningen
- Jan-Åke Persson, projektledare, Kretslopp och Vatten, Tekniska Serviceförvaltningen
- Susanne Hultin, landskapsarkitekt, Stadsmiljö, Tekniska Serviceförvaltningen
- Cathrine Ek, kommunekolog, Tekniska Serviceförvaltningen
- Hans Desser, bygglovsarkitekt, Samhällsbyggnadsförvaltningen

